

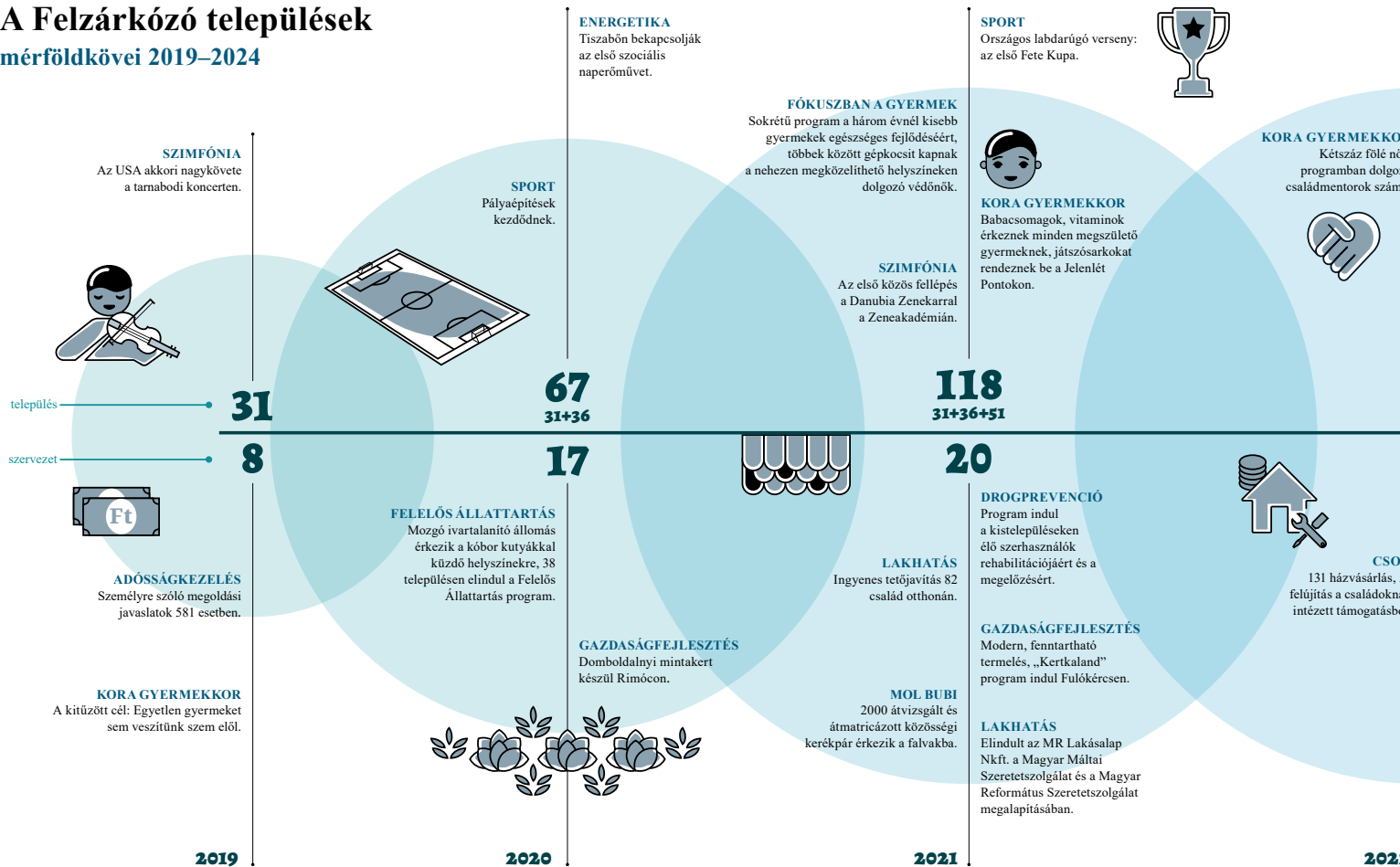
MÉRFÖLDKÖVEK

TÁJÉKOZTATÓ A
„FELZÁRKÓZÓ TELEPÜLÉSEK”
ÖTÉVES TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A Felzárkózó települések mérföldkövei 2019–2024

SPORT

Ótrégiós Játékok, élménygazdag sporttábor nehéz sorsú gyermekeknek.

KORA GYERMEKKOR

7500 főlé nő a figyelemmel kísért családok száma.

SZIMFÓNIA

Koncert a Csikós udvarban és az A38 hajón, önálló est Bécsben.

178

31+36+51+60

29

FETEKERT

Kávézó és programismertető közösségi tér nyílik Budán.

GAZDASÁGFEJLESZTÉS

Kiosztják az első vetőmagokat a településeken.

2023

SPORT

Megalakul a Fete-válogatott.

GAZDASÁGFEJLESZTÉS

96 településen 2866 családi kertet művelnek.

TELEMEDICINA

Elkészül a program bieskei központja, elindulnak a mozgó orvosi rendelők. Egészségpontok nyílnak öt kistérségben, négyezer rendelés tapasztalatai igazolják a távgyógyítás lehetőségeit.

MUNKASZOCIALIZÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEK

4000 személy kap betekintést a munka világába.

MOZGÓ JÁTSZÓTÉR

10 busz járja a településeket, 1954 játékkalkalom van mögöttük.

TELEMEDICINA

Bővül a vizsgálatok köre, rangos európai díjat nyer a program.

238

31+36+51+60+60

28

LAKHATÁS

Beköltöznek az első lakók a felújított vagy újonnan épült szociális bérlakásokba. A településeken 1030 lakóépület veszélyes hibáit javítják meg.

FETEKERT

A legmodernebb technológiát megjelenítő, eladó és pénztáros nélkül működő automatizált üzlet is árusítja a termékeket.

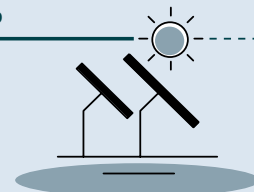

GAZDASÁGFEJLESZTÉS

19 üzemben 195 féle termék készül.

SZIMFÓNIA

Különböző stílusú, önállóan fellépő zenekarok alakulnak.

ENERGETIKA

20 szociális naperőmű áll munkába, pályázat indul a téli fűtéstámogatásra.

2024

Kedves Olvasó!

A Felzárkózó települések program 2019-ben indult útnak, és bár hosszú távra szól, már öt év alatt is jelentős változásokat hozott a leszakadó térségekben élő emberek életébe.

Amikor 2020 őszén Tiszabőn bekapcsolták az ország első szociális naperóművét, óriási érdeklődés kísérte, hogyan váltja ki tiszta és elektromos fűtés a füstölő kályhákat a legszegényebb családok otthonaiban. Ma már 22 szociális naperómű működik, és a fűtéstámogatás az összes felzárkózó településen elérhetővé vált. Elindult a telemedicinás ellátás, amely a hiányzó háziorvosok munkáját váltja ki. Az innovatív megoldás az Európai Bizottság figyelmét is felkeltette, és az utóbbi tíz évben megvalósult uniós fejlesztések versenyében kategóriagyőztesnek hirdették.

Miközben a Szimfónia programról egyetemi kutatások bizonyították be, hogy általánosan javítja az iskolai teljesítményt, a foglalkozásokra járó ezer gyermek közül egyre többen mutatták meg kibontakozó zenei tehetségüket. A zenekarok felléptek a budapesti Zeneakadémián, a Budapest Music Centerben és a bécsi Konzerthausban is.

A sportprogram keretében a Magyar Labdarúgó-szövetség támogatásával hetvenkilenc rekortán pálya épült, az edzések százhusz focicsapat ezerkétszáz fiataljának hoznak rendszert az életébe.

Már 238 Jelenlét Ponton elérhető a Jelenlét alapú szociális segítségnyújtás, a kezdetek óta több mint tízezer három év alatti gyermek egészséges fejlődését és közel hatezer várandós édesanya felkészülését segítették. Ötszáz szociális bérlakás felújítása, építése zárul le, százötven ingatlanba pedig már be is költöztek a családok. Az elmúlt öt évben a programban dolgozó szakemberek több mint egymilliárd forint adósság kezelésében nyújtottak segítséget, és hatezer ember kapott mentorációt a munkaerőpiacon való elhelyezkedéshez.

Száz hektáryi, korábban parlagon heverő földterület fordult újra termőre a programnak köszönhetően. A terményből és egyéb alapanyagokból a településeken működő tizenkilenc kisüzem kétszázféle prémium gasztro és kézműves terméket állít elő és értékesít.

Miközben sorra maradnak mögöttünk a különböző szakaszokat határoló mérföldkövek, a közöttük meghúzódó hétköznapiak továbbra is óriási erőfeszítést kívánnak a munkatársainktól, hiszen a látványos részeredményektől még hosszú út vezet a program sikeréig. A folytatás keretei ugyanakkor már ma is egyértelműen látszanak. A magyar kormány elkötelezettségének és az Európai Unió kiegészítő forrásainak köszönhetően 2029-ig biztosan tervezhetővé vált a legszegényebb települések felemelkedéséért végzett munkánk.

Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter

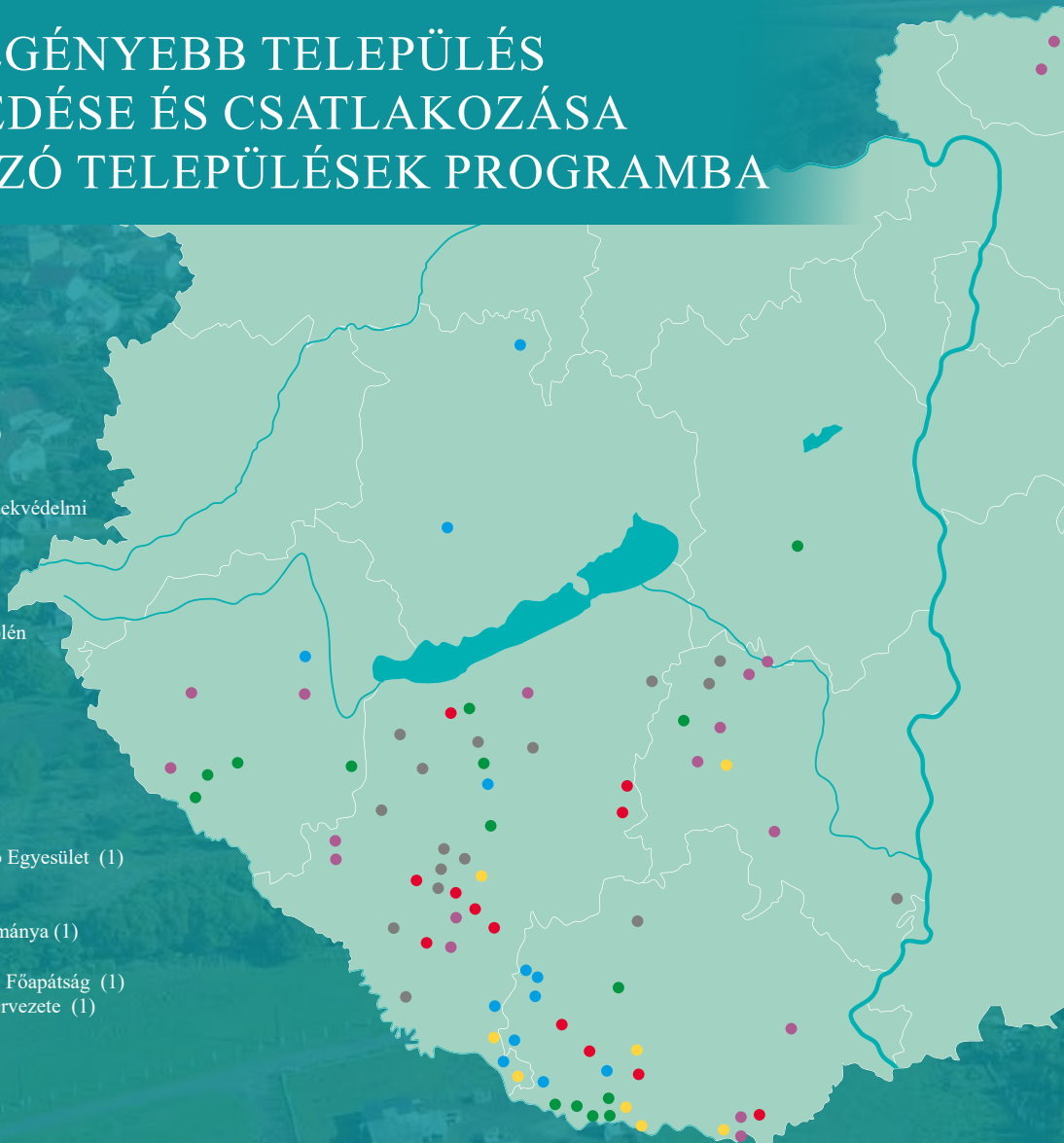
Vecsei Miklós
miniszterelnöki biztos

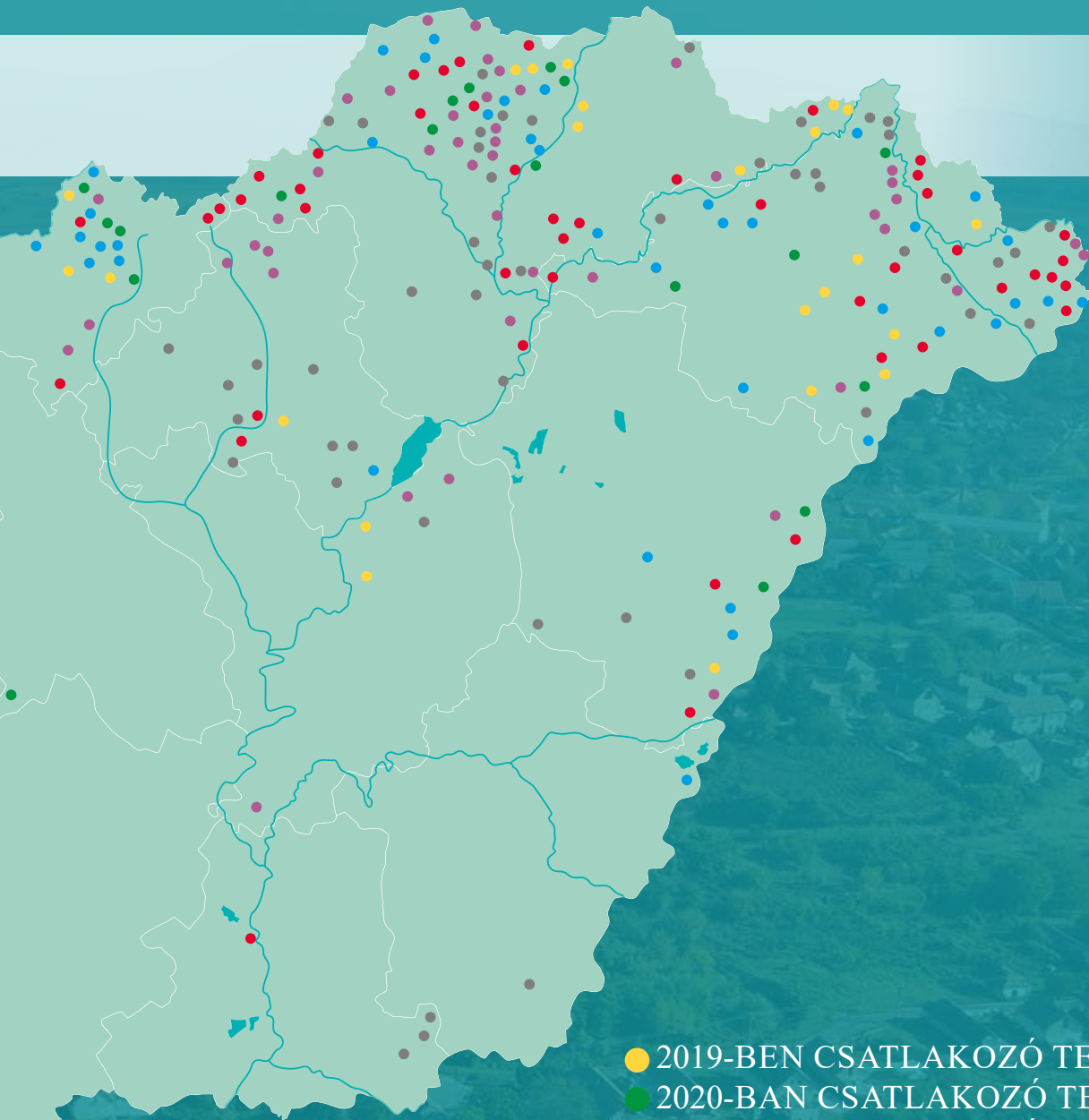
Ahol jelen vagyunk

A 300 LEGSZEGÉNYEBB TELEPÜLÉS ELHELYEZKEDÉSE ÉS CSATLAKOZÁSA A FELZÁRKÓZÓ TELEPÜLÉSEK PROGRAMBA

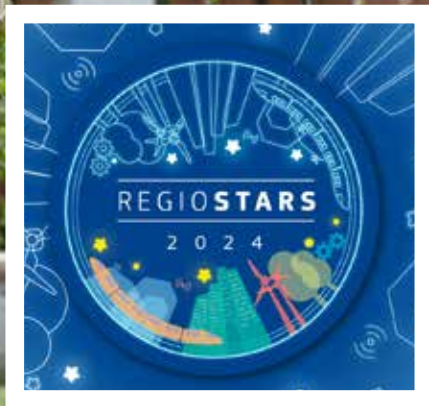
Megvalósító szervezetek:

1. Magyar Máltai Szeretetszolgálat (109)
2. Magyar Református Szeretetszolgálat (68)
3. Baptista Szeretetszolgálat (32)
4. Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (26)
5. Katolikus Karitás - Caritas Hungarica (20)
6. Tutor Alapítvány a Betegek és Szegények Megsegítéséért (5)
7. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Romák Érdekvédelmi Egyesülete Méra (4)
8. Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió (4)
9. Régió Fejlesztéséért Alapítvány (4)
10. Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete (3)
11. ADRA Adventista Szeretetszolgálat (2)
12. BHIM RAO (2)
13. Don Bosco Szalézi Társasága (2)
14. Hajdúdorogi Metropólita Egyház (2)
15. Miskolci Főegyházmegye (2)
16. Oltalom Szeretetszolgálat (2)
17. Szent Ferenc Szegényei Alapítvány (2)
18. Dél-borsodi Romák Integrációját Elősegítő Egyesület (1)
19. FreeDrom Egyesület (1)
20. Igazgyöngy Alapítvány (1)
21. Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya (1)
22. Kaposfői Szent Erzsébet Alapítvány (1)
23. Magyar Beneés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság (1)
24. Magyar Vöröskereszt Baranya Megyei Szervezete (1)
25. Regionális Civil Központ Alapítvány (1)
26. Szent Márton Caritas Alapítvány (1)
27. Verbita Rend JPIC Iroda (1)
28. Világítani Fogok Egyesület (1)

- 2019-BEN CSATLAKOZÓ TELEPÜLÉSEK (31)
- 2020-BAN CSATLAKOZÓ TELEPÜLÉSEK (36)
- 2021-BEN CSATLAKOZÓ TELEPÜLÉSEK (51)
- 2023-BAN CSATLAKOZÓ TELEPÜLÉSEK (60)
- 2024-BEN CSATLAKOZÓ TELEPÜLÉSEK (60)
- 2025-BEN CSATLAKOZÓ TELEPÜLÉSEK (62)

Az Európai Bizottság 2008 óta minden évben kihirdeti a legjobb EU finanszírozott projektek versenyét, a RegioStars díjat. Az összes uniós ország közül a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület által indított, Naszlady Attila Egészségfejlesztési Program (NAEP) – Telemedicina a leghátrányosabb helyzetű településeken program bizonyult a legjobbnak a „Szociális és befogadó Európa” kategóriában.

A LEGMODERNEBB ESZKÖZÖKKEL EGY EGÉSZSÉGESEBB ÉLETÉRT

A felzárkózó települések egyharmadán évek óta nincs háziorvosi rendelés, a szakorvosi ellátás pedig sokszor elérhetetlen távolságban van. A 2023-ban 36 településen elindított telemedicina szolgáltatás...

...magas szintű egészségügyi innovációval, gyakorlatias megoldásokkal ad választ a hosszú ideje megoldatlan nehézségekre,...

...és a legmodernebb eszközökkel felszerelt mobil egészségügyi központokkal hidalja át az orvost és a településen élő embereket elválasztó távolságot. A mobil orvosi rendelők az indulás óta több mint tízezer embert fogadtak. A településekre érkező mobil egészségügyi központok lehetőségei a háziorvosi rendelőknél gazdagabbak, de nem érik el a szakorvosi intézmények szintjét. A gazdag felszerelés azt teszi lehetővé, hogy a rendelés végén az orvos ne beutalókkal és receptekkel

küldje tovább a településeken élő betegeket, hanem a lehető legtöbb vizsgálatot helyben elvégezzék, hiszen a továbbirányított betegek nagy része nem jut el a távoli városokban működő rendelőkig. A legmodernebb technológiai eszközökkel felszerelt gyermekszemészeti szűrőbuszokon a vizsgálatokat egy optometrista szakember végzi, komolyabb probléma esetén telemedicinális úton gyermekszemorvos is bekapcsolódhat a vizsgálatba. Amennyiben a gyermeknek szemüvegre van szüksége, már a buszon kiválaszthatja a megfelelő keretet, a kész szemüveget pedig néhány héten belül, ingyen juttatják

el számára. 2019 óta harminchatezer gyermeket vizsgáltak meg, és több mint ötezer szemüveget készítettek. A program részeként korszerű orvosi labor, valamint személyre szabott gyógyszerellátási központ épült Bicskén, ahol 2024 végéig már több mint ötvenezer laborvizsgálatot végeztek el. A program a telemedicina szolgáltatás mellett öt egészségpontot is létrehozott, valamint két településen részlegesen átvette a háziorvosi szolgálat működtetését is.

Jelenlét Pont

„Válasz az emberi nyomorúságra”
– Szent Márton-díjas a Magyar
Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét
Programja

A Jelenlét Program vehette át
a Pannonhalmi Főapátság, a
Herendi Porcelánmanufaktúra és
a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok
által alapított Szent Márton-díjat
2023-ban.

Közösség

Az elmúlt öt év alatt a Jelenlét Pontok a települések központi elemeivé váltak.

A szülők, gyerekek szívesen jönnek a különböző közösségi programokra.

A közös ünnepek és különböző klubfoglalkozások összehozzák a falvak lakóit, a közös sütés-főzés, beszélgetés és kézműveskedés segít egy erős, összetartó közösség kialakításában.

Tanulás

A felzárkózó településeken megszokott, hogy iskola után a gyerekek a Jelenlét Ponton gyűlnek össze közös leckeírásra, tanulásra. Bent a tanuláshoz szükséges asztalok, eszközök és nyugalom, várja őket, és persze mindig akad valami finomság is uzsonnára. A leckeírás, korrepetálás után pedig kezdődhet a játék!

Mintakert

A Jelenlét Pontok körül kialakított kertnek közösségépítő ereje van, a gyerekek és felnőttek közösen ültetik be tavasszal a veteményest, és amikor a zöldségek, gyümölcsök beérnek, nagy közös szüretet tartanak. A gondozott kert emellett mintául is szolgál a településen élő családok számára.

Kora gyermekkor

Minden Jelenlét Ponton van egy szoba, ami csak a babáké. Egy játszószoba, ahol a színes szőnyegektől a játékokon át a labdafürdőig minden értük van, őket várja. A szobába heti rendszerességgel mozgásfejlesztő érkezik, és játékos gyakorlatokon keresztül segíti egészségés fejlődésüket.

Zene, sport

A zene és a sport a felzárkózás fontos elemei, az edzések és zeneórák rendszert hoznak a gyerekek életébe, figyelemre és fegyelemre oktatják őket, és felkészítik őket a későbbi mindennapos kihívásokra. A gyerekek a foglalkozások, a fellépések és sportprogramok által elismerést és sikerélményt kapnak.

Ügyintézés

Állásinterjúnál, hivatalos levelek megírásánál, ügyintézéseknél elkél a segítség. A Jelenlét Pontok munkatársai, valamint az adósságkezelés szakterület munkatársai szívesen segítenek kiigazodni a jogi, közigazgatási útvessztőkben az ügyintézős nagyasztal mellett.

Eszközkölcsönzés

A komfort nélküli házakban élő, hátrányos helyzetű családoknak nagy segítséget jelent, hogy a Jelenlét Pontokon elérhetőek a fürdés és a mosás lehetőségei. A higiéniai támogatás mellett a kisgyermekes családok számára a babák felneveléséhez hasznos eszközök is kölcsönözhetőek itt.

Prevenció

A szenvedélybetegségek kialakulásának és a bűnözésnek egyik legbiztosabb ellenszerei a tudásátadás és a pozitív minták mentén kialakult közösség. A Jelenlét Pontokon gyakori látvány, hogy a veszélyeztetett korú fiatalok komoly beszélgetésbe mélyednek a drogprevenációs munkatársakkal és egymással.

AZ ÉLET LEGFONTOSABB EZER NAPJA

Ma Magyarországon minden huszadik gyermek felzárkózó településen születik, többségében kedvezőtlen jövedelmi viszonyokkal rendelkező, halmozottan hátrányos helyzetű családba. A születést követő első három év – azaz ezer nap – fejlődési időszak az egész életre hatással van, azokat a képességeket, amik ebben az időszakban nem alakulnak ki és az ebből fakadó lemaradást a jövőben már nehezen lehet behozni. A koragyermekkori fejlődés segítése 2019 óta a Felzárkózó települések program egyik fő pillére. A várandós anyukák segítése, a családok felkészítése a gyermek születésével járó új élethelyzetre és a világra jött csöppségek egészséges fejlődésének

támogatása összetett feladat, és nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a felzárkózó települések következő generációi...

...előbb boldog gyerekek, majd képzett munkavállalók és gondos szülők lehessenek.

Az elmúlt öt év során minden Jelenlét Ponton kiépült egy-egy játszószoza, ezekben a kisgyermek idegrendszeri és mozgásszervi fejlődését elősegítő játékok találhatóak. A településekre rendszeresen érkeznek koragyermekkori mozgásfejlődést támogató szakemberek, akik figyelemmel kísérik a babák növekedését, és tanáccsal,

az egészséges fejlődést segítő technikák átadásával segítik a szülőket. A települések többségén szoros munkakapcsolat alakult ki a körzeti védőnőkkel, akiknek a munkáját speciális eszközökkel, esetenként gépkocsi támogatással is segítette a program. A helyi intézményrendszerekkel kiépített együttműködések mentén – többek között a Biztos Kezdet Gyer-

mekházakban dolgozó szakemberekkel, védőnőkkel, orvosokkal – érjük el a kitűzött célt, hogy egyetlen gyermeket se veszítsünk szem elől. Azokon a településeken, ahol a program indulása óta elérhetőek a koragyermekkorai fejlődést támogató lehetőségek, a veszélyesen alacsony testsúllyal született csecsemők száma az országos átlag alá csökkent.

„A futball tartást ad nekik. Itt nincsenek egyedül. Csoportban nemcsak boldogulni, a nehézségeken túljutni is sokkal egyszerűbb. Hason csúszva ünneplik a döntetlent. Észre sem veszik, hogy az igazi eredményt nap mint nap, labda nélkül érik el.”

magyarnemzet.hu

PÁLYÁRA ÁLLTAK

A 2019-es kezdetek óta a sport a Felzárkózó települések program egyik központi pillére. A gyakori edzések rendszert visznek a fiatalok életébe, a sportolás pozitívan formálja személyiségüket, pozitív minták mentén rendeződő közösségbe kerülnek, nem mellesleg az edzések előtti leckeellenőrzés már rövid időn belül jobb iskolai jegyeket eredményez. A program indulása óta sok változás történt, a kezdetekben az edzéseket legtöbbször a települések határában fekvő füves

placcokon, régi falusi focipályákon tartották, ma már a Magyar Labdarúgó-szövetség támogatásával 79 településen épült 22x40 méteres rekortán, villanyvilágítással felszerelt sportpálya, amik az edzések mellett a település közösségi életének is központi részeivé váltak. A futball mellett pedig új sportágak is megjelentek, úgymint az...

...asztalitenisz, judo, karate, ökölvívás,
kick-box és teqball.

A rendszeresen foglalkozásokra járó több mint 1200 fiatalnak egyre több lehetősége van komolyabb eseményeken is megmutatni magát. 2021 óta minden évben sor kerül a Felzárkózó települések országos labdarúgó-bajnokságára, amelynek 24 csapatos döntőjének az első évben az Új Hidegkúti Stadion, 2022-től pedig a felcsúti Pancho Aréna ad otthont, a döntőket többkörös selejtezők előzik meg, így a részt vevő gyerekek egy va-

lói bajnokság minden izgalmát megtapasztalhatják. A felzárkózó településeken futballozó legügyesebb 14-16 éves fiatalokból 2023-ban, a 12-14 éves korosztályban 2024-ben alakult meg a Fete-válogatott. A többkörös kiválasztással kialakult 23-23 fős keretekbe az ország több pontjáról kerültek be játékosok, akik havi rendszerességgel vesznek részt közös edzéseken, és professzionális csapatok utánpótlás együtteseivel mérkőznek meg.

„Legutóbb a felzárkózó települések sporttáborában olyan meglepetés ért, amit egy életre magammal viszek. Egy kilencéves kisfiú azt mondta: „Gábor, te adtad nekem a kapusságot.” Pedig ő nem is biztos, hogy látott engem élőben védeni, de a motivációt, hogy kapus legyem, tőlem kapta...”

Király Gábor labdarugó
Képmás interjú

„Ez nem pályázat, ez nem workshop, ez nem rubrika, ez nem Excel-táblázat, ez egy valós teljesítmény. És így aztán a reményből eredmény lesz, csak két betű választja el, de mégis ég és föld a különbség... Van szerencsém bejelenteni önöknek, hogy az ember a reményt néha Tarnazsádon találja meg. Amikor megérkeztem erre a nehéz mindennapokkal küszködő településre, az iskola alkalmi színpadán a srácok közül jó páran ott álltak ünneplő ruhában, és Bachnak játszották egy szerzeményét. Fura érzés volt, mert azt gondoltam, hogy ötven év alatt sokféle katarzist megéltem, de a legmagasabb kultúrának és ennek az előbb említett sorsnak ez a fajta randevúja minden kételyt félretesz és visz.”

Novák Péter előadóművész

A ZENE, AZ KELL

Az ország legelesettebb régióiban született gyermekek ritkán tapasztalják meg a sikerélmény érzését és elenyésző számú alkalommal kapnak elismerést. Ezzel szemben a Máltai Szimfónia programba bekapcsolódó fiatalok a közösségi zenetanulások révén kellő figyelmet, jó mintákat és elismerést kapnak. A zenetanárok a zenepedagógia, a közösségfejlesztő és szociális munka eszközeit összekapcsolva bátorítják a gyerekeket. A rendszeres zeneórák erősítik a koncentrációs készségeket, a fegyel-

met, valamint a szem-kéz koordinációt, mely képességek segítik a tanulókat az iskolában és később a munkaerőpiacon szembejövő akadályok, kihívások leküzdésében. A zenetanulás segít a gyerekeknek növelni a kudarc-tűrő képességüket és ráébreszti őket, hogy...

...kitartó gyakorlással és fegyelemmel elérhetők távolinak tűnő álmok is.

A programnak nem célja, hogy minden gyerekből zenész váljon, de a zenetanárok azokat a fiatalokat is segítik, akik később a zenei pályán szeretnének elindulni. Több olyan fiatal, tehetséges zenész tanul ma Magyarország zeneoktatási intézményeiben, aki a Máltai Szimfónia keretein belül vett

először hangszer a kezébe. Emellett a program kezdete óta ötszáz koncert alkalmával léptek színpadra a gyerekek, köztük olyan kiemelt helyszíneken is, mint a budapesti Zeneakadémia, a Budapest Music Center, az Uránia Nemzeti Filmszínház és a bécsi Konzerthaus.

MEGMUTATNI A KIUTAT

A kilátástalan élethelyzetek és a nyomor a szenvedélybetegségek melegágya. A kistelepusi szegregátumokban a 2010-es évek óta, az úgynevezett dizájnerdorgok megjelenésével lehetett először egyáltalán droghasználatról beszélni. Pár kivételtől eltekintve a program kezdetekor nemhogy Magyarországon, de a nemzetközi szinten sem léteztek átfogó kutatások és módszertanok a gyorsan terjedő, olcsón előállítható és pusztító hatású kábítószer-elleni harchoz. Ezért a Magyarországon példanélküli szerhasználási hullám leküzdésére a Felzárkózó települések program prevenció szakterületének munkatársai saját módszertant dolgoztak ki, aminek középpontjában az

állandó jelenlétben alapuló bizalom kiépítése, valamint a szemléletformáló prevenció foglalkozások és lakossági fórumok állnak. A programelem indulása óta közel ezer súlyosan veszélyeztetett fiatalnak nyújtottak segítséget, és ötven szenvedélybeteg megfelelő rehabilitációs intézménybe jutását segítették. A rendszeres drogprevenció csoportos foglalkozások sokszor összetartó, baráti társaságok kialakulását is eredményezték. Egy nógrádi településen például, ahol évtizedek óta nem volt elsőáldozás, a fiatalok saját hittancsoportot alapítottak. A pozitív minták mentén kialakult, aktív baráti közösségek az egyik legbiztosabb ellenszerei a függőségek kialakulásának.

A BIZTONSÁG MINDENKINEK JÁR

A bűnözés és áldozattá válás a nyomor gyakori velejárója, hiszen a társadalom legszegényebbjai egyszerre a legkiszolgáltatottabbjai is. A nyomor ellen nincs rövid távú megoldás, egyedül a segítő jelenlét és a fejlődés folyamatos erősítése hozhat valódi eredményt. Ám a bűnözésből eredő, rögtön jelentkező problémákra és az áldozattá vált emberek azonnali megsegítésére ugyanúgy szükség van. A Bűnmegelőzés és áldozatsegítés szakterület munkatársai állandó, szoros kapcsolatban állnak a települési gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival, valamint rendszeresen tartanak továbbképzéseket a Jelenlét Pontokon dolgozó szociális segítőknek, ezzel segítve, hogy a településeken dolgozó mun-

katársak naprakészek legyenek az állami gyermekvédelmi ellátórendszer felépítésével, eljárásaival kapcsolatban, és képessé váljanak átlátni a gyermekvédelmi folyamatokat és kapcsolódni azokhoz. Továbbá részt vesznek az esetmegbeszéléseken és szükség esetén krízishelyzetekben is segítséget nyújtanak.

A szakterület kiemelten fontos része az áldozatsegítői tevékenység, ahol a kapcsolati erőszak, a szexuális vagy munkacélú kizsákmányolás áldozatai számára igyekeznek a program munkatársai kilépési lehetőséget és az azt megelőző felkészítést biztosítani. A szakterület emellett kapcsolatban áll a terület egyéb szervezeteivel és intézményeivel is.

JÁTÉK ÉRKEZIK, KÖZÖSSÉG ÉPÜL

A felzárkózó települések többsége nem rendelkezik játszótérrel, a gyerekek pedig sokszor úgy nőnek fel, hogy nem tapasztalhatták meg a felszabadult játék semmihez sem hasonlítható örömteli élményét. A program kezdetekor erre a helyzetre született válaszként a Mozgó Játsszótér, egy kisbusz, telepakolva remek játékokkal és a gyerekekkel, felnőttekkel egyaránt szót értő játékmesterekkel, akik, ha úgy tartja kedvük, zsírkrétával rajzolnak

napot a felhős égre és nádsípallal idéznek vízi manókat. A 2024 végéig megtartott közel kétezer játékkalomban során még a legzárkózottabb gyerekek is megnyíltak, a kacagások közepette feloldódtak a gátlások és...

...sok olyan testi-lelki sérülésre is fény derült, ami másképpen rejtve maradt volna.

A játékok támogatják a szocializációt, segítenek a feszültségek levezetésében, a traumák feldolgozásában és a félelmek legyőzésében. Elég pár alkalom, és már a legfélősebb gyerekek is hangosan kiabálják, hogy mi legyen a következő játék, sőt sokszor ők hoznak új ötletet, amit büszkén és lelkiismerete-

sen tanítanak meg a többieknek. A program kezdete óta a településeken több új játszótér is épült, valamint elkezdődött a Jelenlét Pontok munkatársainak „játékos” továbbképzése, ezzel biztosítva, hogy a játék mindennappossá válhasson a felzárkózó településeken.

GYERMEKKÖZPONTÚ OKTATÁS

Már a program kezdetén egyértelmű volt, hogy komoly nehézséget jelent, hogy az iskoláskorú gyerekeknek nem áll otthon rendelkezésre egy csendes, biztos hely, ahol megfelelő körülmények között készülhetnek a tanórákra, sok esetben nincs íróasztaluk, ahol megírhatják a házi feladatukat. Ezért az elmúlt évek során minden Jelenlét Ponton kialakítottak egy tanulószarkot, egy tanszerekkel felszerelt nyugodt helyet, ahol a kisiskolásoktól a gimnazistákig minden gyerek megfelelő körülmények között tanulhat, valamint itt tartanak foglalkozásokat azok a szak-

emberek is, akik a gyerekek tanulmányi fejlődését segítik. A Jelenlét Pontok nyújtotta lehetőségeken túl a felzárkózó települések oktatási intézményeit is kulcsfontosságú támogatni a fejlődéshez. Általánosságban elmondható, hogy a felzárkózó településeken dolgozó pedagógusok a városi iskolákhoz képest kevesebb háttértámogatással és lehetőséggel rendelkeznek, miközben a mindennapos kihívásaik sokkal összetettebbek. Az intézményeket is segítő Közösségorientált Pedagógia projekt munkatársai állandó kapcsolatban állnak hetven olyan oktatási intéz-

ménnyel, ahol felzárkózó településekről érkező fiatalok tanulnak. Az iskolákat rendszeresen felkereső szakemberek a helyi pedagógusoknak segítenek megtalálni az adott környezetben rejlő kiaknázatlan lehetőségeket, hogy az értékeikre, erősségeikre építsenek, megismerjenek jól bevált gyakorlatokat, hogy a tanítás és a tanulás is élményszerűvé válhasson. Nagy szerepet kap a tanárok önismereti fókuszú pályorientációs foglalkozásaira való felkészítés. Az iskolai lemorzsolódás csökkentése érdekében tanodák

és tanulóházak jönnek létre. A középiskolai és kollégiumi kísérő programok pedig a gimnáziumi, szakiskolai felkészülést, majd a sokaknak idegen városi életbe történő beilleszkedést és az ottani helytállást támogatják. Az oktatási programelemek sikerének egyik jele, hogy egyre nő azon pedagógusok száma, akik maguk is a településen születtek és tanultak, majd felsőfokú tanulmányaik elvégzése után visszatértek, hogy most már ők segítsenek a következő generációnak.

A LEGJOBB OTTHON

Fedélhez jutni alapvető emberi jog és szükség. A felzárkózó településeken élők számára viszont sok esetben csak távoli álom a biztonságos családi otthon. A felzárkózó településeken járva jellemző a rogyadozó tetők látványa, gyakoriak a vizesedő házfalak, túlsúfolt otthonok, ahol egy szobában gyakran több generáció kénytelen együtt élni. 2019 óta a Felzárkózó települések program több oldalról közelítette meg a leszakadó

térségek lakhatási nehézségeit. A településeken dolgozó Tetőkommandó akkor avatkozik be, amikor még menthető az épület, megállítható a további romlás. Az ácsokból és építőipari szakemberekből álló csapat a lakókkal közösen megjavítja az épület hibáit, hogy a családok biztonságban élhessenek a házban. A szociális lakások építését, felújítását és a lakhatási körülmények javítását célzó projekt részeként pedig már...

...közel ötszáz szociális bérlakás felújítása van folyamatban és több mint százötven felújított ingatlanba már be is költöztek...

...kisgyermekes családok. A pályázati úton kiadott házak biztosítják, hogy az átmenetileg nehéz helyzetbe került csa-

ládok méltó otthon, megfelelő háttérrel kapjanak a továbblépéshez, és később akár saját tulajdonú ingatlanhoz jussanak. Elérhető házakat ugyanakkor nemcsak a kistérségeken kínál a program: a mobilitási ingatlanokra jelentkező bérlők a sikeres pályázat után kedvezőbb adottságú városokba költözhetnek.

FŰTÉS, BIZTONSÁGGAL

A felzárkózó településeken élők számára nehézséget jelent a biztonságos, elérhető és megfizethető energiaellátáshoz való hozzáférés. A településeken a kályha a fő fűtőeszköz, ám a gyenge hatásfokú, fatüzeléses kályhák csöveiből a füst gyakran befelé szivárog, és a szigetelés, a tető és a nyílászárók rossz állapota, vagy éppen hiánya miatt a minimális komfortérzet is csak nagy ener-

giaráfordítással érhető el. A biztonságos, egészséges és költséghatékony fűtésre nyújt megoldást az energetika szakterület. A programban a napenergia hasznosítása 2020 óta zajlik, az első naperőmű működésének tapasztalatai pedig egyértelművé tették, hogy a modell hatékony és valódi segítséget nyújt a hátrányos helyzetű falvakban élő családoknak. Ezért 2024 végére már

huszonkét felzárkózó településen működik kisteljesítményű naperőmű, ezek összeteljesítménye 13 380Kwp, és a 2024/25-ös fűtési szezonban...

...ezer kisgyermekes család tiszta és biztonságos fűtését teszik lehetővé.

A napelemparkok által termelt energia bevétele egy országos alapba kerül, és ezt az összeget fordítják a felzár-

kózó településeken élő, pályázat útján kiválasztott családok támogatására. A Zöld Fűtés pályázat győztesének otthonába szabályosan bekötött, biztonságos konnektort építenek be, előrefizetős órákat helyeznek működésbe, ezekre érkezik havonta a támogatás, valamint a fűtési idényre kölcsönözhető elektromos radiátort is biztosítanak a családok számára. Az új támogatási rendszer tudatos fogyasztásra ösztönöz, az előrefizetős mérő pedig megelőzi az eladósodást.

ÉLNI A LEHETŐSÉGGEL

Egy család életminőségét, a gyermekek testi és szellemi fejlődését, biztonságérzetét alapvetően határozzák meg a lakhatási körülmények. Az Otthonteremtés szakterület a program kezdete óta nyújt szakmai segítséget a Felzárkózó települések program falvaiban élő gyermekes családoknak a kormányzati lakhatási jellegű támogatások – Falusi CSOK, Babaváró hitel, CSOK hitel, CSOK Plusz – igénybeviteléhez.

A segítségükkel megkötött szerződések értéke 2024-re meghaladta a négymilliárd forintot.

Amellett, hogy segítenek eligazodni az igényléssel járó bonyolult papírmunkában, a szakterület munkatársai a ház megvásárlásában és esetleges felújításában is aktívan segítik a felzárkózó településen élőket, támogatásukkal a családok valódi otthonhoz és olyan jövőképhez jutnak, amiért érdemes dolgozni.

TISZTA LAPPAL

A pénzügyekben való járatlanságban semmi szégyellni való sincs, mégis rengetegen titkolják még szeretteik előtt is a magukkal cipelt adósságaikat, pénzügyi terheit. Kifizetetlen számlák, régi tartozások eredményeként sokan kerülnek adósságcsapdába, és ez hatványozottan igaz a felzárkózó településeken élő emberekre, akiknek az életéből hiányoznak a biztonsági hálók és a tudás az érdekeik érvényesítéséhez. A hátrányos helyzetű régiókban a mindennapok részét képező kockás papírra írt, felületesen megszerkesztett szerződések, az uzsora és a fekete munkából eredő bizonytalan eredetű bevételi források következményei több generáción át nehezíthetik meg a családok életét. Ezeknek az össze-

tett pénzügyi és szociális helyzeteknek a megoldására jött létre az adósságkezelő csoport, a pénzügyi kérdésekben járatos, a bankszektort és a jogrendszert ismerő szakértők csapata. Az elmúlt öt év során a program munkatársai...

...több mint egymilliárd forint értékű adósságállomány kezelésében nyújtottak segítséget,...

...munkájuknak köszönhetően rengeteg családnak sikerült kijutnia a felhalmozódott adósságok örvényéből, és tiszta lappal elindulnia egy új, szilárd alapokra helyezett jövő felé.

MAGYAR REFORMÁTUS SZERETŐSZOLGÁLAT
www.jobbadni.hu
1358
Egy hívás is segít!

MAGYAR REFORMÁTUS SZERETŐSZOLGÁLAT
www.jobbadni.hu
1358
Egy hívás is segít!

TERMŐRE FORDUL

A felzárkózó települések többsége komoly mezőgazdasági múlttal rendelkezik, több helyen korábban jólétben, viszonylagos gazdagságban éltek jó adottságú földjeikből. A településeken a mai napig rengeteg művelhető föld van, ám a földműveléshez szükséges tudás, valamint a mezőgazdasági munkához szükséges eszközök hiányoznak. A gazdaságfejlesztés a kezdetek óta a program központi részét képezi. A településeken működő Jelenlét Pontok közösségi kertjeiben, a több településen létrehozott mintakertekben, illetve kisüzemi gazdaságokban együtt...

...már száz hektárnyi területet vontak művelésbe.

A program több új traktort is munkába állított, hogy a közösségi kertekben és mintakertekben folyó munkát – szántást, tárcsázást, szárazúzást – megkönnyítsék. Ezek a gépek, amellyel, hogy leegyszerűsítik és felgyorsítják a gazdasági munkát, a településeken közfoglalkoztatottként dolgozó emberek munkaszocializációját is támogatják. A traktorok megjelenése óta egyre többen szereznek T jogosítványt, ami új munkalehetőségeket teremt számukra.

„Amit itt látnak, az a magyar agrártörténetbe is úgy fog bevonulni, mint a tarnabodi modell. Mindez, ami itt történik újszerű, példaértékű cselekedet. Az állam, a civil és egyházi szervezetek szerepvállalása mellett itt vannak a vállalkozások is, amelyek hajlandóak társadalmi felelősségvállalásra, hajlandóak a saját nyereségük egy részét arra áldozni, hogy jó célt szolgáljanak – ez a tarnabodi példa.”

Dr. Nagy István agrárminister

A legszegényebb településeken sokszor évtizedek óta parlagon hagyott udvarok megművelését segítő Családi kert programhoz 2024-ben közel 5000 család csatlakozott, ők, ha felássák a saját kertjüket, vetőmagot, serszámot, vegyszert, tanácsot kapnak az induláshoz. A saját kert termőre fordítása...

A három éve futó programelem előzetesen nem várt eredménye, hogy a falu életéből már-már kiszorult idős emberek kertészeti tudásuknak köszönhetően újra bekerültek a falu vérkeringésébe, a fiatalok kikérik a véleményüket az ültetéssel, betakarítással és tartósítással kapcsolatban.

...családonként általánosan évi hatvanezer forint megtakarítást jelent.

„...a hátrányos helyzetű településeken élőket először vissza kellett vezetni a munka világába, megtanítani őket a gazdálkodásra, majd a kereskedelemre, hogy értékesíteni tudják a termékeiket. Ez sikerült, mára bebizonyosodott, hogy ezek az emberek prémium minőségű árukat tudnak előállítani, amelyeket a fővárosiak a budapesti üzletben tudnak megvásárolni.”

Áder János
volt köztársasági elnök
Kék bolygó podcast

MENTORÁLTAKBÓL PÉLDAKÉPEK

A gazdaságfejlesztés programelem munkája nem ér véget a termény betakarításával. A felzárkózó településeken tizenkilenc kisüzem és manufaktúra működik, ahol szakemberek útmutatása mellett közfoglalkoztatott emberek is dolgoznak. Az üzemek portfóliója igen sokrétű, a mezőgazdasági termelésre és élelmiszer-feldolgozásra specializálódott kisüzemek mellett textilipari, bőr- és kerámia műhelyek is létrejöttek. Az ezekben előállított közel 200 féle termék pedig már or-

szágos élelmiszerlánc pultjain és piacokon, boltokban is megtalálható, azt üzenve a vállalatok vezetőinek, hogy érdemes ezeken a településeken is befektetni, mert a kedvező árú ingatlanok mellett van megbízható munkaerő is.

Az értékteremtő és megélhetést adó üzemek mellett a településeken élő emberek munkaerőpiacra történő belépésének segítése hozhat tartós érdemi változást. Ebben a településeken dolgozó

munkaerőpiaci mentorok, valamint az iskolarendszerekből kiesett fiatalok számára második esélyt kínáló műhelyiskolák segítik a falvakban élőket. Az elmúlt öt év eredményei egyértelműen azt mutatják, hogy...

...megfelelő képzéssel és kíséréssel a nehéz körülmények között élő emberek is teljes értékű munkavállalókká válnak,...

...és képesek lesznek magas szintű, piaci minőségű munkát végezni. A munkaerőpiaci mentorok több mint hatezer munkakeresőnek nyújtottak eddig segítséget, és négyszáz fő elhelyezkedését vitték sikerre.

Gyere ki vele!

FETEKERT
Cafe & Brunch & Shop

PELIÁRKÓZÓ TELEFÜLÉSEK

NEM
OPEN

„Az egzisztenciális skála két végpontján élő közösség egymáshoz közelítésének első lépése lehet ez a bolt.”

index.hu
a FeteKertről

FASÍRTOS
SZENDVICS
LECSŐ
BODAGGAL
PARASZT
RÁNTOTTÁ
TEJBERI
KÖKISZTEJMAJMA
BARACK

FETEKERT

A budai Fény utcai piacon található FeteKert Kávézó és Reggeliző jóval több, mint egy szimpla vendéglátó egység, ez egy lüktető közösségi tér is, amely kaput nyit Magyarország periferiára szorult, rejtett részeire. A FeteKertben kapható termékek többsége a felzárkózó településeken termett, készült, így mindegyik üzenet és bizonyíték az előállítójának, hogy igenis képes minőségi, igényes termékek készítésére. Kéz-

zel fogható üzenet a nagyvárosban élőknek is, hogy a legszegényebb területeken is lehet értéket teremteni. 2024-ben a kávézó mellett megnyílt az ország első automatizált boltja, ahol, egy telefonos applikáció letöltése után, a vásárló a polcokról levett áruval egyszerűen csak kisétál a helyiségből, a vásárlás összegét pedig automatikusan levonják a kártyájáról. Modern, könnyű és gyors.

Így találkozik a felzárkózó településeken élő emberek mindennapos munkájának gyümölcse a legmodernebb technológiával.

2024-ben Szécsényben is megnyitotta kapuit a FeteKert néven egy új közösségi tér. A volt Járásbíróság épületé-

ben kialakított közösségi tér és szálláshely lehetőséget biztosít minőségi kulturális programok szervezésére, emellett helyszínt ad a programban dolgozóknak és a felzárkózás iránt érdeklődőknek egyaránt, hogy közelebbről megismerkedhessenek a felzárkózó települések mindennapjaival.

SZŐRMENTÉN, SZERETETTEL

A gyerekek iskolai hiányzása gyakran egészen egyszerű, de mégis nehezen megoldható okra vezethető vissza: a szabadon kóborló, oltatlan kutyák falkákba verődve veszélyeztethetik az eljutást. A kutyatámadások nem csak a gyerekekre nézve jelentenek veszélyt, hozzátartoznak a felzárkózó településeken élő emberek mindennapjaihoz. A Felelős Állattartás program erre a problémára ad állatbarátok által is támogatott megoldást. A program keretében mobil ivartalanító állomás járja a településeket, ahol a gazdák beleegyezésével...

...a térítésmentesen ivartalanított kutyák megkapják a védőoltásokat és az azonosító chipet,...

...valamint az élősködőktől is mentesítik őket. Az állatorvosi ellátáson túl a program része, hogy felelős állattartásra nevelik a településeken élő gyerekeket. Óvodákban, iskolákban és a Jelenlét Pontokon terápiás kutyák segítségével igyekeznek – az esetlegesen negatív tapasztalataikkal szemben – négylábú barátként megismertetni a kutyákat, miközben az állatok felelősségteljes ellátására is nevelik a gyerekeket.

ZENE

1020

RENDSZERESEN
ZENEI FOGLALKOZÁS-
RA

500

KONCERT,
FELLÉPÉS

45 helyszínen zajlik
zeneoktatás

2022-2024

ELSŐ 1000 NAP

2022-2024

8454

BEVONT
CSALÁD

5600

VÁRANDÓS

10625

0-3 ÉVES
GYERMEK

SPORT

2019-2024

1250

RENDSZERESEN
SPORTFOGLALKOZÁSRA
JÁRÓ GYEREK

59

SPORT-
ESEMÉNY

60

HELYSZÍN

23

FŐS
VÁLOGATOTT
KERET

79

REKORTÁN
PÁLYA

OKTATÁS

2022-2024

1353

BEVONT
PEDAGÓGUS

7856

BEVONT
GYEREK

70

BEVONT
ISKOLA

MOZGÓ JÁTSZÓTÉR

238

TELEPÜLÉS

34 964

RÉSZVÉTEL A
FOGLALKOZÁSOKON

1954

JÁTÉK-
ALKALOM

10

BUSZ

2022-2024

528

ESETVITEL
TÁMOGATÁS

50

FŐ REHABILITÁCIÓS
INTÉZMÉNYBE
KERÜLT

830

ADDIKTOLÓGIAI
BEAVATKOZÁS

96

ÁLDOZATSEGÍTÉSSEL
KAPCSOLATOS
TEVÉKENYSÉG

166

DROGPREVENCIÓS
FOGLALKOZÁS

1494

DROGPREVENCIÓS
FOGLAKOZÁSON
RÉSZTVEVŐ FIATAL

BŰNMEGELŐZÉS

2021-2024

FELELŐS ÁLLATTARTÁS

3554

KUTYA

ivartalanítás, chip, vesztettség elleni oltás,
parazitamentesítés

274

ÖRÖKBEOZOTT
KUTYA

86

TELEPÜLÉS

2457 gyermek vett részt
a felelősállattartásra nevelő foglalkozáson

2019-2024

...ZÁS, DRÓGPREVENC

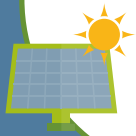
ENERGETIKA

2022-2024

1000
TÁMOGATOTT
KISGYERMEKES
CSALÁD

120 ezer
FT/ÉV
TÁMOGATÁS
CSALÁDONKÉNT

13380
kWh
TERMELÉSI
KAPACITÁS

22 + 3
MŰKÖDŐ TERVEZÉS
NAPERŐMŰ ALATT

OTTHONTEREMTÉS, CSOK

329
CSALÁD

235
HÁZ
FELÚJÍTÁSA

4 070 886 519
FT ÉRTÉKŰ SZERZŐDÉSKÖTÉS

3 498 285 910
FT EBBŐL MÁR FOLYÓSÍTOTT

2019-2024

EGÉSZSÉGÜGY

2023-2024

1
LABORATÓRIUM

36
TELEPÜLÉS

10 279
TELEMEDICINA
RENDELÉSEN
ELLÁTOTT BETEG

14
MOBIL
ORVOSI
RENDELŐ

2103
ULTRAHANG
VIZSGÁLATON
ELLÁTOTT
BETEG

2
ÁTVETT
PRAXIS

51 582
ELVÉGZETT
LABORVIZSGÁLAT

...ZDASÁGFEJLESZTÉS

2022-2024

131
RÉSZT VEVŐ
TELEPÜLÉS

4967
CSALÁDI
KERTBEN
RÉSZTVEVŐ FŐ

100
HEKTÁR
KÖZÖSSÉGI
KERT

FETE TERMÉKEK

19

ÜZEM

92

FOGLALKOZTATOTT

195

ÉLELMISZER
ÉS EGYÉB
TERMÉK

FOGLALKOZTATÁS

MEZŐGAZDASÁG

6 136
MENTORÁLT

398
ELHELYEZETT

200

SZAKKÉPZÉSBEN
RÉSZTVEVŐ

MUNKAEERŐPIACI MENTORÁCIÓ

LAKHATÁS

2019-2024

649
BEVONT
INGATLAN

155
FELÚJÍTOTT,
BÉRBEADOTT HÁZ

494
TERVEZÉS, KIVITELEZÉS
ALATT ÁLLÓ INGATLAN

TERÜSOMMANDÓ

15

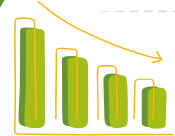
VÁRMEGYE

1030

HÁZTETŐ

ADÓSSÁGKEZELÉS

2019-2024

4329
ÜGYFÉL

1,3 mrd
KEZELT ADÓSSÁG-
ÁLLOMÁNY

The main activities of the Emerging Settlements programme are implemented under the Széchenyi Plan Plus, with the support of the European Union and the Hungarian Government, by financing the following projects:

Presence in Emerging settlements (ESF+) EFOP_PLUSZ-7.1.1-24-2024-00002

RRF-3.1.1-22-2022-00001: Community-oriented pedagogy

RRF-3.2.1-22-2022-00001: Work socialisation and skills development based on local specificities

RRF-3.3.1-22-2022-00001: Construction, renovation of social housing and improvement of housing conditions

RRF-3.4.1-22-2022-00001: Community renewable energy production and use

BELÜGYMINISZTERIUM